

INFORME ANUAL DE RESULTADOS DOS PROGRAMAS ZERO NAS UNIDADES DE CRÍTICOS

ANO 2022

**Autoras: Isabel Losada-Castillo
Olga Roca Bergantiños**

**SERVIZO
GALEGO
DE SAÚDE**

**Servizo de Calidade Asistencial
Dirección Xeral de Asistencia Sanitaria
Servizo Galego de Saúde
Consellería de Sanidade**

ÍNDICE

03. Introducción

04. Obxectivos

05. Programa bacteriemia zero

06. Programa pneumonía zero

07. Programa resistencia zero

08. Programa ITU zero

09. Formación en Programas zero

10. Conclusiones

11. Glosario e Agradecimientos

03. INTRODUCCIÓN

O Ministerio de Sanidade, no marco da Estratexia de seguridade do paciente, puxo en marcha, xunto coas Comunidades Autónomas, programas para a prevención das infeccións asociadas á asistencia sanitaria nas unidades de críticos co liderado da Sociedade Española de Medicina Intensiva, Crítica e Unidades Coronarias (SEMICYUC) e da Sociedade Española de Enfermería Intensiva e Unidades Coronarias (SEEIUC).

Estes programas iniciáronse no ano 2009 co programa Bacteriemia Zero, cuxo obxectivo é diminuír as bacteriemias relacionadas cos catéteres venosos centrais. Posteriormente, no ano 2011 introduciuse o programa Pneumonía Zero, para diminuír as taxas de pneumonías relacionadas coa ventilación mecánica. No 2014, iniciouse o programa Resistencia Zero, cuxo obxectivo é diminuír un 20% as taxas de pacientes nos que se identifica unha ou máis bacteria multirresistente (BMR) de orixe nosocomial intra-UCI e finalmente, no 2018, incluíuse o programa ITU Zero que trata de reducir a incidencia da infección do tracto urinario asociada a sondaxe uretral.

Para poder lograr estes obxectivos incluíronse paquetes de medidas nos diferentes programas, unhas de obrigado cumprimento, outras opcionais e algunhas de “non facer”. Pero estas medidas por si soas non son suficientes, senón que deben ir asociadas a uns Plans de Seguridade Integral nas unidades de críticos. Para iso, é importante o avaliar a cultura de seguridade, a formación do persoal en seguridade ao paciente, o identificar erros na práctica habitual, o establecemento de alianzas coa dirección e todo iso, encamiñado á aprendizaxe dos erros e á mellora continua.

Por mor da pandemia do COVID-19, que supuxo unha gran presión asistencial nas Unidades de Críticos, que aumentou o tempo de estancia media dos pacientes así como a mortalidade intra-UCI, os estándares disparáronse e a participación nestes programas decaeu. Na actualidade, obsérvase unha diminución das taxas, pero sen alcanzar aínda os valores conseguidos en 2019.

04. OBXECTIVOS

Reducir a media da densidade de incidencia da bacterimia primaria a menos de 3 episodios por 1.000 días de catéter venoso central.

Reducir a media da densidade de incidencia da pneumonía asociada a ventilación mecánica a menos de 7 episodios por 1.000 días de ventilación mecánica.

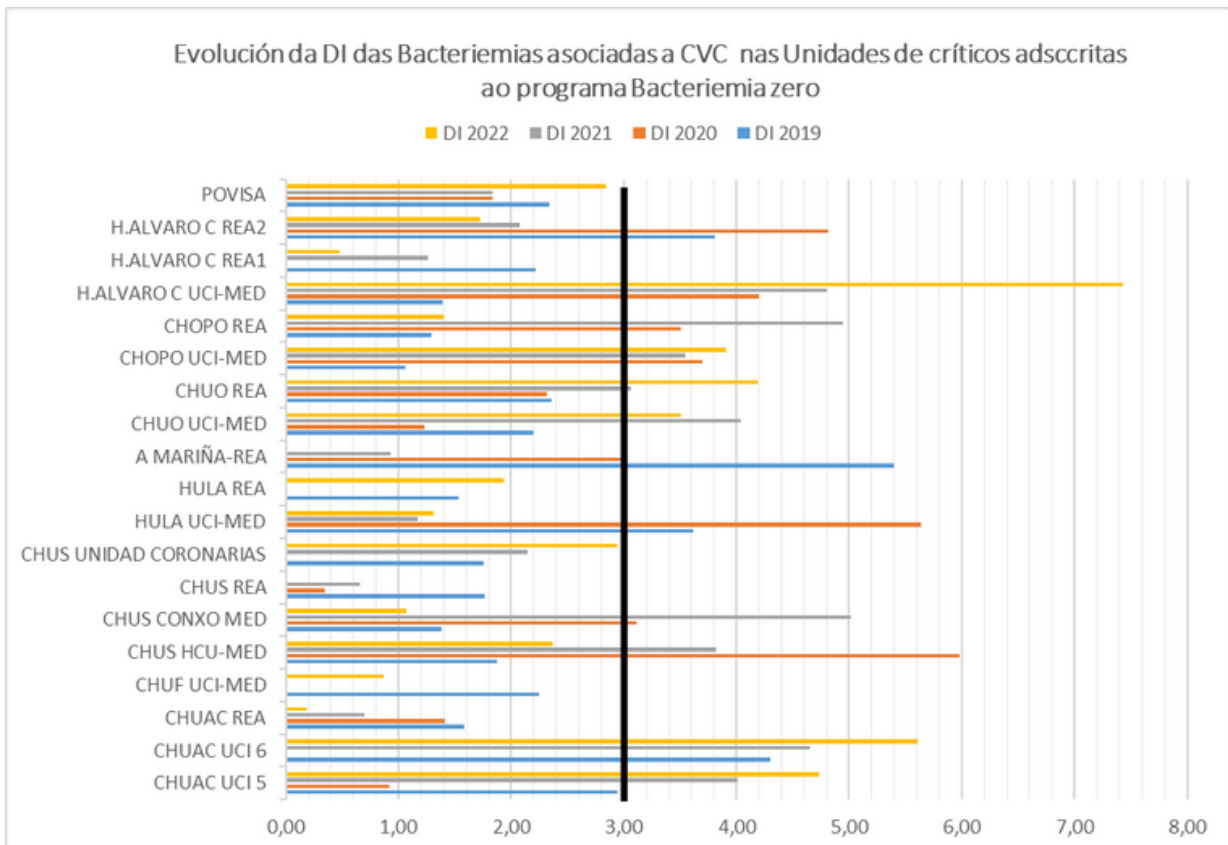
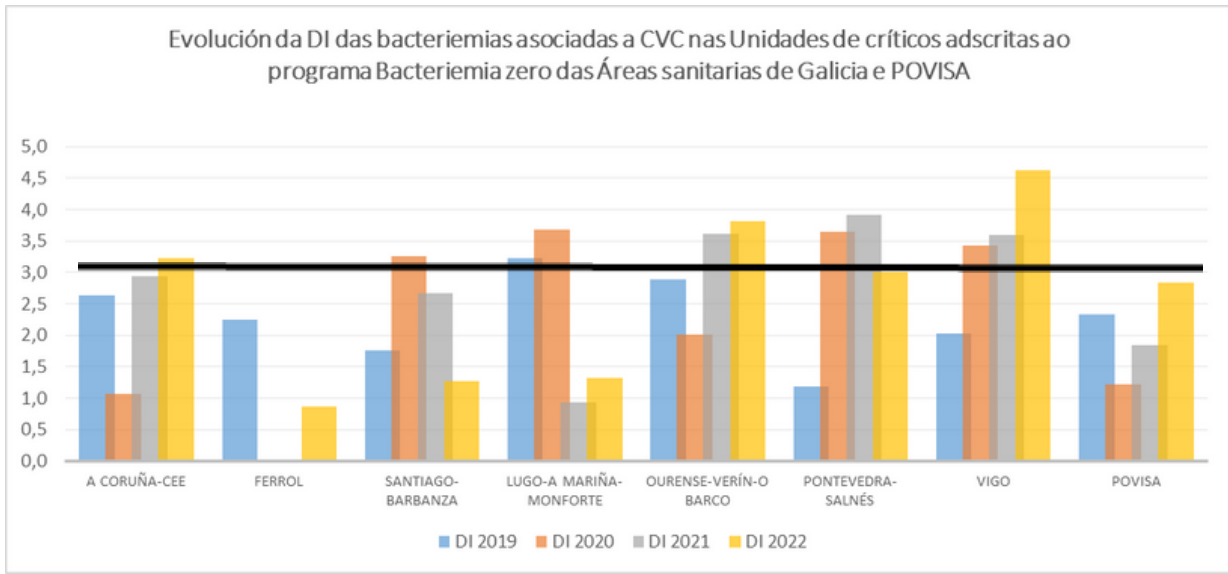
Reducir a taxa de pacientes cunha ou máis bacterias multirresistentes adquiridas nas Unidades de críticos a menos do 4% dos pacientes ingresados nas Unidades de críticos.

Reducir a media da densidade de incidencia da infección urinaria asociada a sonda urinaria a menos de 2,7 episodios por 1.000 días de sondaxe vesical.

05. PROGRAMA BACTERIEMIA ZERO

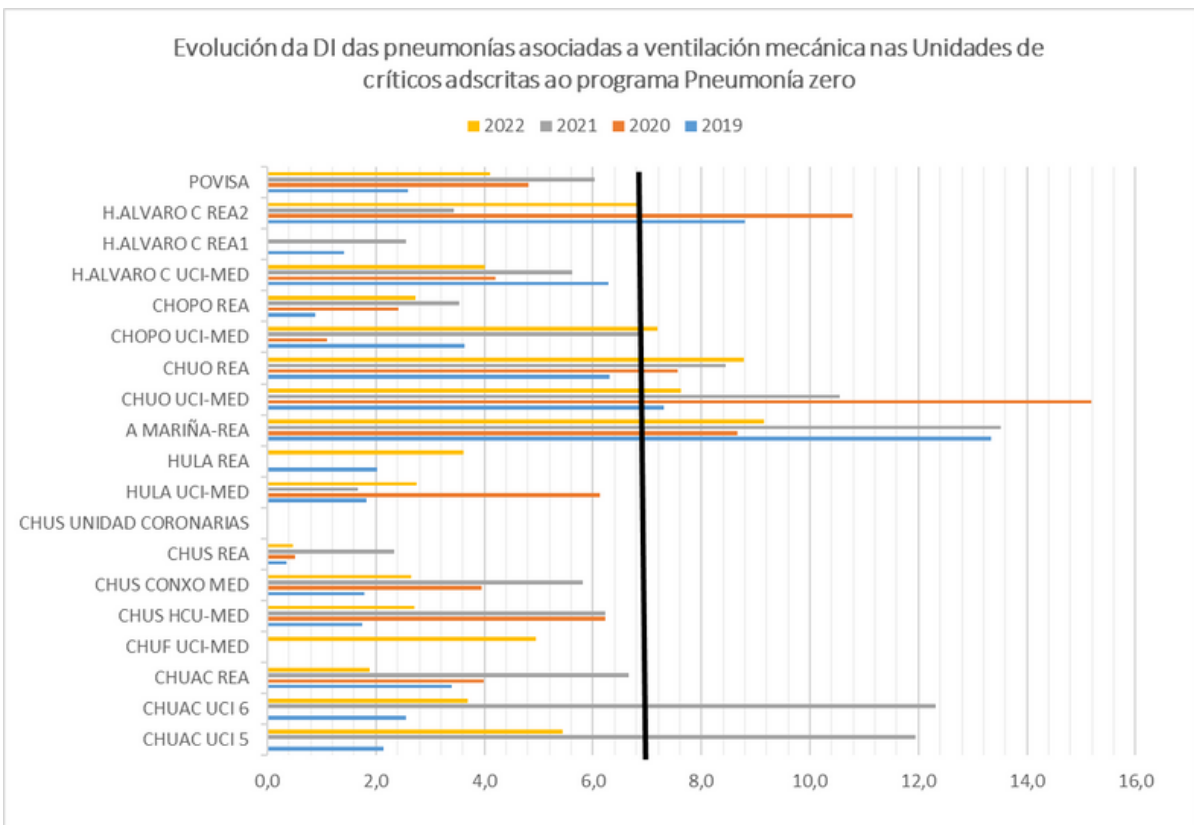
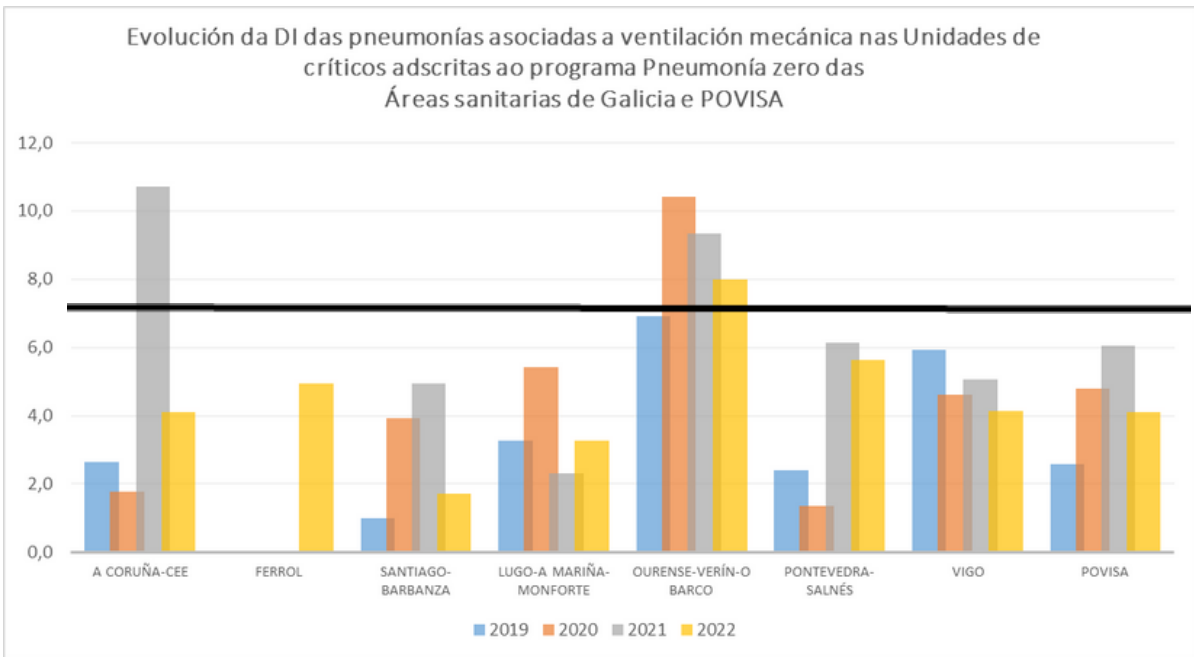
Estándar $\leq 3 \%$

06. PROGRAMA PNEUMONÍA ZERO

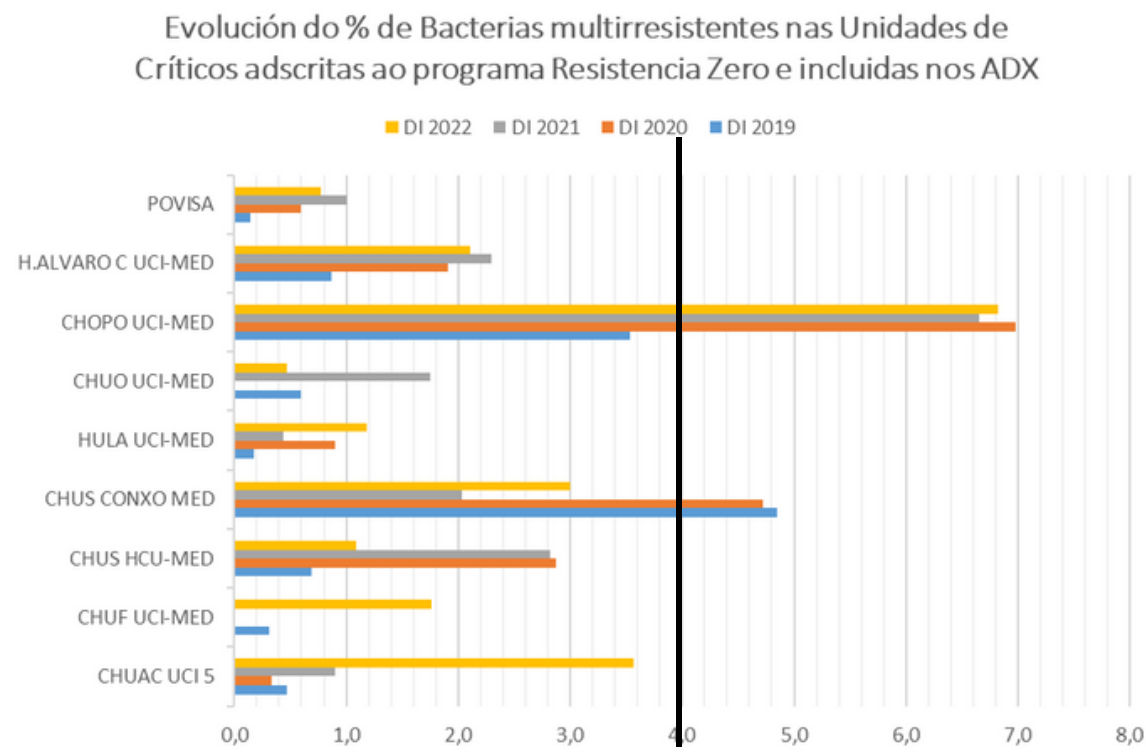
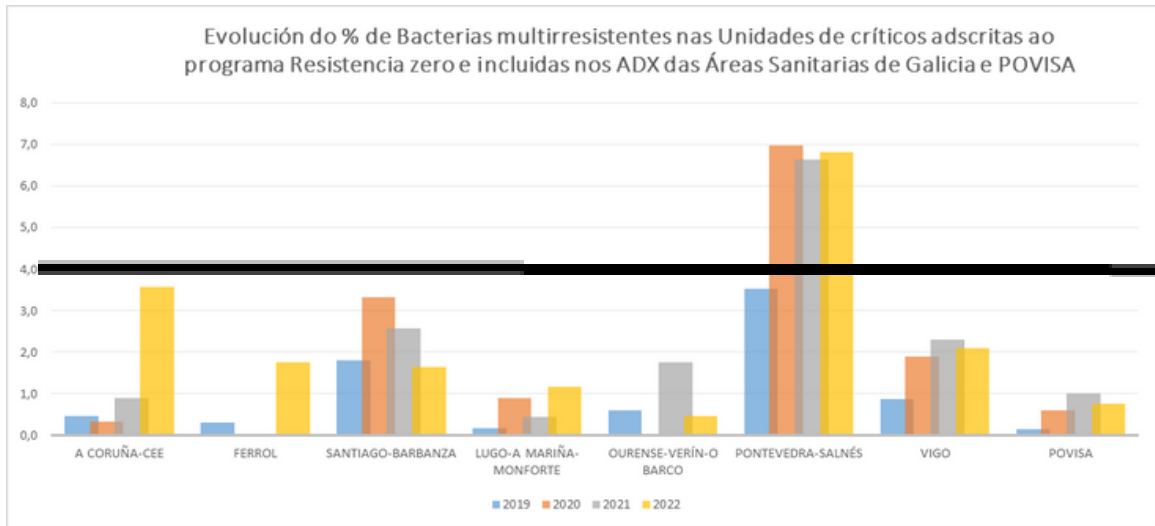
Estándar ≤ 7 ‰

07. PROGRAMA RESISTENCIA ZERO

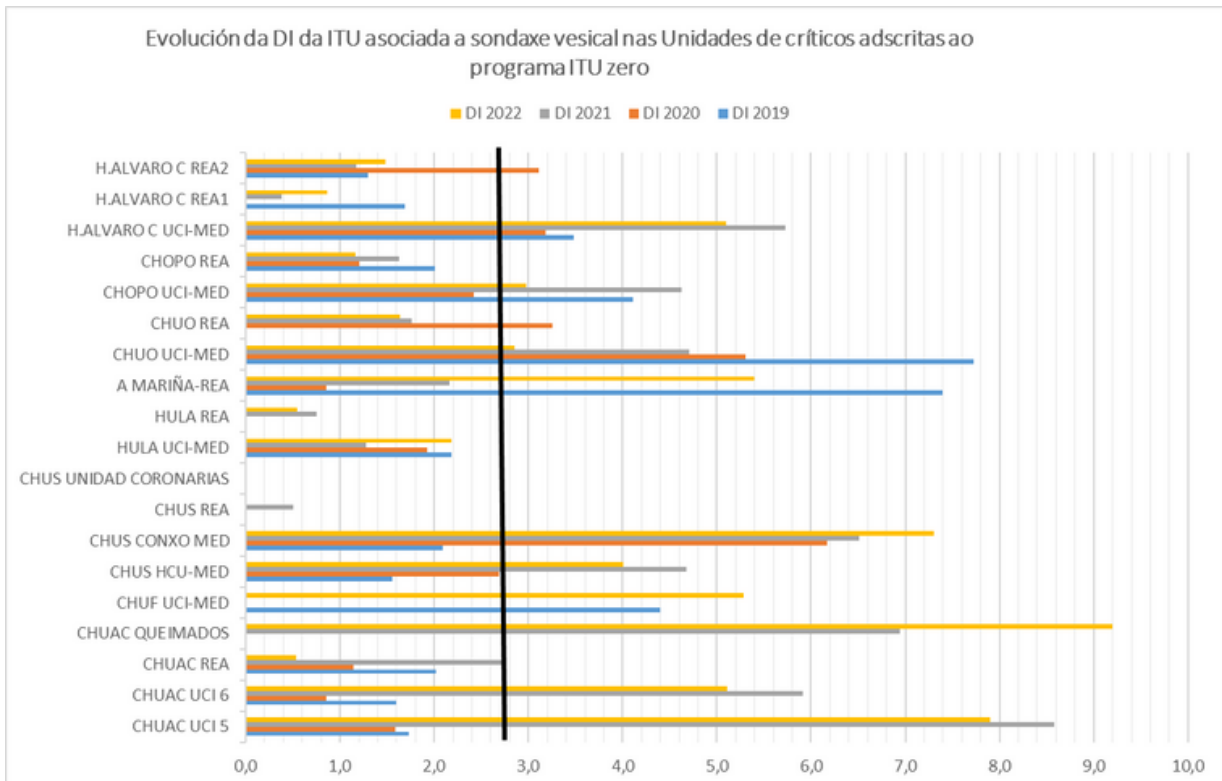
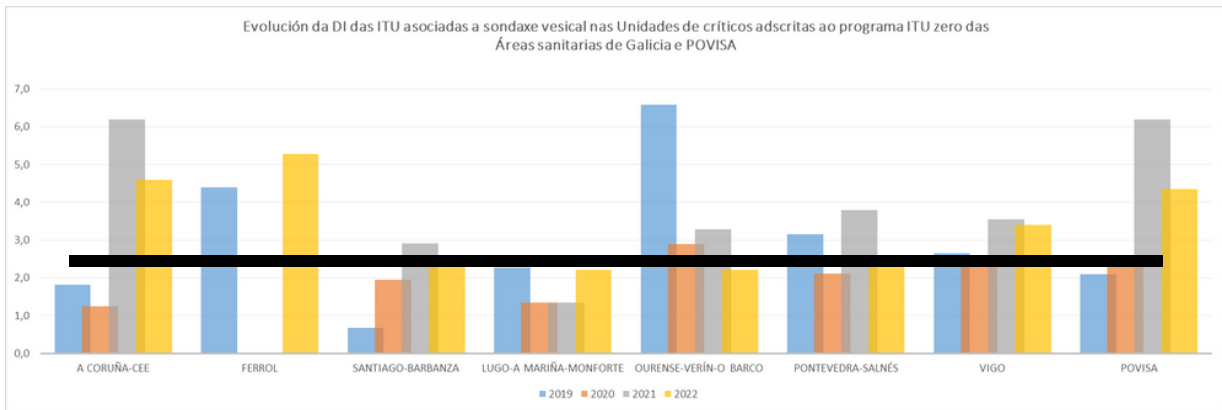
Estándar ≤ 4 %

08. PROGRAMA ITU ZERO

Estándar $\leq 2,7 \text{ ‰}$

09. FORMACIÓN EN PROGRAMAS ZERO

PROGRAMA BACTERIEMIA ZERO

ccaa	alumnos matriculados	alumnos certificados - total	alumnos certificados - %	alumnos certificados - nota media	due - total	due - %	due - nota media	tcae - total	tcae - %	tcae - nota media	médicos residentes - total	médicos residentes - %	médicos residentes - nota media	médicos - total	médicos - %
Andalucía	563	437	77.62	9.33	280	64.07	9.30	116	26.54	9.51	4	0.92	9.19	33	7.55
Aragón	110	91	82.73	9.45	59	64.84	9.42	21	23.08	9.55	0	0.00		10	10.99
Asturias	177	153	86.44	9.33	84	54.90	9.31	46	30.07	9.49	3	1.96	9.25	20	13.07
Baleares	59	50	84.75	9.28	26	52.00	9.30	12	24.00	9.46	3	6.00	9.92	9	18.00
Canarias	290	248	85.52	9.39	129	52.02	9.34	84	33.87	9.61	4	1.61	9.19	31	12.50
Cantabria	135	122	90.37	9.56	65	53.28	9.63	49	40.16	9.52	1	0.82	9.25	7	5.74
Castilla-La Mancha	84	54	64.29	9.21	30	55.56	9.15	16	29.63	9.44	2	3.70	9.50	6	11.11
Castilla-León	327	271	82.87	9.40	152	56.09	9.40	79	29.15	9.59	11	4.06	9.16	29	10.70
Cataluña	894	779	87.14	9.45	540	69.32	9.42	190	24.39	9.61	4	0.51	9.31	40	5.13
Extremadura	48	38	79.17	9.36	24	63.16	9.39	4	10.53	9.69	4	10.53	9.19	6	15.79
La Rioja	8	7	87.50	9.29	4	57.14	9.56	1	14.29	9.75	0	0.00		2	28.57
Galicia	160	133	83.13	9.25	80	60.15	9.18	27	20.30	9.54	4	3.01	9.25	21	15.79
Madrid	1504	1264	84.04	9.37	717	56.72	9.36	352	27.85	9.48	36	2.85	9.13	147	11.63
Murcia	165	140	84.85	9.50	109	77.86	9.49	26	18.57	9.62	0	0.00		5	3.57
Navarra	54	43	79.63	9.02	37	86.05	9.05	4	9.30	9.00	0	0.00		2	4.65
Comunidad Valenciana	196	152	77.55	9.13	92	60.53	9.10	26	17.11	9.20	3	1.97	8.58	26	17.11
Euskadi	224	190	84.82	9.25	115	60.53	9.26	35	18.42	9.38	10	5.26	9.10	27	14.21
Ceuta y Melilla	48	42	87.50	9.21	26	61.90	9.19	10	23.81	9.28	0	0.00		6	14.29
Sin CCAA/Paises extranjeros	183	124	67.76	9.16	58	46.77	9.35	8	6.45	9.63	2	1.61	8.88	56	45.16

PROGRAMA RESISTENCIA ZERO

ccaa	alumnos matriculados	alumnos certificados - total	alumnos certificados - %	alumnos certificados - nota media	due - total	due - %	due - nota media	tcae - total	tcae - %	tcae - nota media	médicos residentes - total	médicos residentes - %	médicos residentes - nota media	médicos - total	médicos - %
Andalucía	254	166	65.35	8.85	94	56.63	8.81	46	27.71	8.81	2	1.20	8.67	20	12.05
Aragón	28	20	71.43	8.90	13	65.00	8.85	5	25.00	8.87	0	0.00		2	10.00
Asturias	71	45	63.38	8.95	20	44.44	9.12	22	48.89	8.79	0	0.00		3	6.67
Baleares	34	22	64.71	9.17	12	54.55	9.28	8	36.36	9.00	0	0.00		2	9.09
Canarias	155	101	65.16	8.90	45	44.55	8.96	44	43.56	8.82	2	1.98	9.33	9	8.91
Cantabria	65	58	89.23	9.06	32	55.17	9.20	22	37.93	8.89	0	0.00		4	6.90
Castilla-La Mancha	39	24	61.54	8.81	10	41.67	8.73	11	45.83	8.79	2	8.33	8.83	1	4.17
Castilla-León	158	96	60.76	8.95	61	63.54	8.99	26	27.08	8.85	2	2.08	8.67	6	6.25
Cataluña	528	405	76.70	9.05	292	72.10	9.05	96	23.70	9.02	2	0.49	8.67	12	2.96
Extremadura	20	15	75.00	8.76	9	60.00	8.74	3	20.00	8.56	1	6.67	8.33	2	13.33
La Rioja	4	1	25.00	10.00	0	0.00		1	100.00	10.00	0	0.00		0	0.00
Galicia	60	39	65.00	8.92	15	38.46	8.73	17	43.59	8.98	2	5.13	9.50	4	10.26
Madrid	765	533	69.67	8.97	282	52.91	8.99	167	31.33	8.83	23	4.32	9.32	48	9.01
Murcia	89	66	74.16	8.91	53	80.30	8.94	11	16.67	8.82	0	0.00		2	3.03
Navarra	19	13	68.42	8.87	13	100.00	8.87	0	0.00		0	0.00		0	0.00
Comunidad Valenciana	98	79	80.61	8.92	52	65.82	8.85	18	22.78	8.96	4	5.06	9.25	4	5.06
Euskadi	62	41	66.13	8.95	21	51.22	8.83	7	17.07	9.10	5	12.20	9.53	7	17.07
Ceuta y Melilla	27	18	66.67	9.33	15	83.33	9.33	3	16.67	9.33	0	0.00		0	0.00
Sin CCAA/Paises extranjeros	57	31	54.39	8.84	13	41.94	8.92	5	16.13	8.93	0	0.00		13	41.94

09. FORMACIÓN EN PROGRAMAS ZERO

PROGRAMA PNEUMONÍA ZERO

ccaa	alumnos matriculados	alumnos certificados - total	alumnos certificados - %	alumnos certificados - nota media	due - total	due - %	due - nota media	tcae - total	tcae - %	tcae - nota media	médicos residentes - total	médicos residentes - %	médicos residentes - nota media	médicos - total	médicos - %
Andalucía	480	366	76.25	9.02	221	60.38	8.98	107	29.23	9.20	3	0.82	8.42	32	8.74
Aragón	80	66	82.50	9.14	44	66.67	9.16	15	22.73	9.32	0	0.00		7	10.61
Asturias	146	105	71.92	8.93	59	56.19	8.92	34	32.38	9.07	0	0.00		12	11.43
Baleares	51	39	76.47	9.01	23	58.97	9.08	9	23.08	9.25	1	2.56	8.00	6	15.38
Canarias	257	206	80.16	9.03	113	54.85	8.98	66	32.04	9.20	4	1.94	8.56	23	11.17
Cantabria	115	107	93.04	9.22	62	57.94	9.28	36	33.64	9.30	1	0.93	8.25	8	7.48
Castilla-La Mancha	55	34	61.82	9.01	19	55.88	9.03	10	29.41	9.30	1	2.94	8.50	4	11.76
Castilla-León	265	199	75.09	9.15	116	58.29	9.08	53	26.63	9.45	9	4.52	8.92	21	10.55
Cataluña	839	737	87.84	9.15	525	71.23	9.16	165	22.39	9.23	2	0.27	8.88	38	5.16
Extremadura	37	29	78.38	8.89	19	65.52	8.87	2	6.90	9.25	3	10.34	8.42	5	17.24
La Rioja	6	4	66.67	9.38	2	50.00	9.50	1	25.00	9.50	0	0.00		1	25.00
Galicia	132	99	75.00	9.03	59	59.60	8.94	25	25.25	9.41	2	2.02	8.13	12	12.12
Madrid	1274	1064	83.52	9.09	609	57.24	9.10	274	25.75	9.26	34	3.20	8.77	134	12.59
Murcia	145	119	82.07	9.17	89	74.79	9.16	24	20.17	9.21	0	0.00		5	4.20
Navarra	42	32	76.19	8.80	30	93.75	8.78	2	6.25	9.00	0	0.00		0	0.00
Comunidad Valenciana	161	116	72.05	8.89	69	59.48	9.00	20	17.24	8.98	2	1.72	8.13	21	18.10
Euskadi	174	134	77.01	8.94	81	60.45	9.00	20	14.93	9.04	9	6.72	8.69	21	15.67
Ceuta y Melilla	38	29	76.32	8.73	18	62.07	8.71	7	24.14	8.68	0	0.00		4	13.79
Sin CCAA/Paises extranjeros	142	90	63.38	8.85	48	53.33	8.98	4	4.44	9.44	2	2.22	8.50	35	38.89

PROGRAMA ITU ZERO

ccaa	alumnos matriculados	alumnos certificados - total	alumnos certificados - %	alumnos certificados - nota media	due - total	due - %	due - nota media	tcae - total	tcae - %	tcae - nota media	médicos residentes - total	médicos residentes - %	médicos residentes - nota media	médicos - total	médicos - %
Andalucía	290	200	68.97	8.88	121	60.50	8.90	48	24.00	8.92	3	1.50	8.44	25	12.50
Aragón	29	20	68.97	8.92	12	60.00	8.94	5	25.00	8.80	0	0.00		2	10.00
Asturias	103	71	68.93	9.13	39	54.93	8.99	26	36.62	9.40	2	2.82	8.50	3	4.23
Baleares	41	26	63.41	9.36	16	61.54	9.29	9	34.62	9.52	0	0.00		1	3.85
Canarias	201	154	76.62	9.11	61	39.61	9.02	79	51.30	9.23	1	0.65	9.00	9	5.84
Cantabria	60	48	80.00	9.00	25	52.08	8.99	19	39.58	9.00	0	0.00		4	8.33
Castilla-La Mancha	40	23	57.50	9.33	6	26.09	8.89	15	65.22	9.56	1	4.35	9.33	1	4.35
Castilla-León	183	131	71.58	9.05	65	49.62	8.93	54	41.22	9.29	3	2.29	8.67	8	6.11
Cataluña	474	349	73.63	9.05	241	69.05	9.06	97	27.79	9.01	2	0.57	9.17	6	1.72
Extremadura	28	18	64.29	9.04	7	38.89	9.05	5	27.78	9.33	3	16.67	8.78	3	16.67
La Rioja	9	5	55.56	9.07	0	0.00		5	100.00	9.07	0	0.00		0	0.00
Galicia	84	63	75.00	9.27	29	46.03	9.03	26	41.27	9.46	1	1.59	9.00	5	7.94
Madrid	903	653	72.31	9.10	363	55.59	9.06	208	31.85	9.24	22	3.37	8.85	47	7.20
Murcia	133	112	84.21	9.17	82	73.21	9.13	28	25.00	9.31	0	0.00		1	0.89
Navarra	24	23	95.83	9.06	20	86.96	8.93	3	13.04	9.89	0	0.00		0	0.00
Comunidad Valenciana	129	91	70.54	8.85	55	60.44	8.71	26	28.57	8.99	1	1.10	9.67	4	4.40
Euskadi	80	56	70.00	8.90	31	55.36	8.98	12	21.43	8.58	5	8.93	9.53	7	12.50
Ceuta y Melilla	41	32	78.05	9.03	19	59.38	9.02	9	28.13	8.93	0	0.00		3	9.38
Sin CCAA/Paises extranjeros	53	27	50.94	8.98	12	44.44	8.78	6	22.22	9.61	0	0.00		9	33.33

10. CONCLUSIONES

The logo for Bacteriemia, featuring the word "Bacteriemia" in a bold, black, sans-serif font. The letter "e" is red, and the letter "r" is also red and positioned below the "e".

A DI das bacteriemias asociadas a CVC foi superior ao estándar do Programa BZ en 3 Áreas Sanitarias (42,9%) e ademais, nesas áreas, houbo maior incidencia de bacteriemia asociada a CVC en 2022 que durante o groso da pandemia (2020-2021).

No ano 2022 só superouse o estándar do Programa NZ nunha Área Sanitaria (14,3%). Destaca a diminución de DI das NAVM en todas as Áreas Sanitarias en 2022 respecto a 2020-2021.

No ano 2022 só superouse o estándar do Programa RZ nunha Área Sanitaria (14,3%) e nunha unidade hospitalaria.

No ano 2022 superouse o estándar do Programa ITUZ en 4 Áreas Sanitarias (57,1%), aínda que diminuíu a DI de ITU asociada a sondaxe vesical en relación ao 2020-2021. Ao facer a análise por Unidades de Críticos, superouse o estándar do Programa ITUZ no 52% destas.

11. GLOSARIO E AGRADECEMENTOS

GLOSARIO

- BMR: bacteria multirresistente
- BZ: bacteriemia zero
- CVC: catéter venoso central
- DI: densidade de incidencia
- ITU: infección do tracto urinario
- PZ: pneumonía zero
- PNAVM: pneumonía asociada a ventilación mecánica
- RZ: resistencia zero

AGRADECEMENTOS

Agradecemos ao persoal facultativo e de enfermería das Unidades de Críticos dos hospitais do Sergas e de POVISA, o labor inestimable na incorporación de datos dos Programas zero no rexistro ENVIN, xa que sen ese traballo non sería posible a elaboración deste informe.